

РОЗДІЛ ІХ. ХРОНІКИ

Пшемислав Юзвікевич

ВРОЦЛАВСЬКІЙ УКРАЇНІСТИЦІ – 15 РОКІВ

У статті коротко описано історію виникнення україністики у Вроцлавському університеті. Представлено викладацький склад кафедри, охарактеризовано основні напрями наукових студій та зацікавленість працівників, подано інформацію про співпрацю з іншими університетами.

Ключові слова: Інститут слов'янської філології Вроцлавського університету, україністика, літературознавчі та мовознавчі дослідження, міжнародна співпраця.

Заголовок пропонованої статті повинен вказувати на те, що україністика у Вроцлавському університеті – це як нова кафедра, так і відносно новий напрям наукових зацікавлень. Однак це не зовсім правда, оскільки, як про початки україністики у Вроцлаві у серпні 2013 р. під час міжнародного конгресу Світове українство як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті: «...землякам моїм в Україні і не в Україні...» розповідала І. Процик, „зацікавлення українознавчою проблематикою серед вроцлавських славістів активізуються у середині 40-х рр. ХХ ст., коли після завершення другої світової війни до Вроцлава приїхали відомі польські науковці й у Вроцлавському університеті відкрито славістичні кафедри”.

Посеред багатьох дослідників слов'янських мов і літератур були й такі, які свої наукові зацікавлення керували в бік України, української мови, літератури, зв'язків між Україною та Польщею. Про початки української філології у Вроцлаві та про дослідження видатних вчених-славістів в галузі україністики писали між іншим Н. Станкевич і Х. Бачманська (Bacmańska, Stankevych 237-240), А. Матусяк (Matusiak, „Ukrainistyka...” 163-169), І. Процик (Protsyk 127-132).

Мета пропонованої статті – представити історію та сучасність кафедри україністики Вроцлавського університету, традиції якої сягають 50-х років минулого століття.

Питання української літератури досліджував засновник вроцлавської школи слов'янського літературознавства та перший директор Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету (утвореного в 1969 р.), народжений 1910 р. у селі Гиновичі на Бережанщині, випускник (1935 р.) львівського Університету Яна Казимира Мар'ян Якубець. У сфері його зацікавлень крім російської, польської, сербської та інших слов'янських літератур була й українська література, про що свідчать підготовані Професором збірки вибраних творів Тараса Шевченка (1950 р.), Івана Франка (1958 р.), Івана Котляревського (1970 р.), Лесі Українки (1971 р.). 1963 р. з'явилася перша польська хрестоматія українського фольклору давньої та нової української літератури (М. Якубець написав її у співпраці з Тетяною Барановою-Голинською), а в 1989 році видано працю, якою й сьогодні користуються студенти-україністи – нарис *Literatura ukraińska*, вміщений у третьому томі праці *Dzieje literatur europejskich* (Jakóbiec).

Учні Мар'яна Якубця, відомі польські славісти, дослідники також і української літератури – Збігнев Баранський

¹, Францішек Селіцький², Телесфор Позняк³ – заклали науковий фундамент вроцлавської україністики.

Українська мова була сферою зацікавлень першого керівника кафедри східнослов'янського мовознавства Вроцлавського університету Лешека Оссовського. Видатний мовознавець-славіст, любитель Полісся, дослідник проблем білорусько-українського мовного кордону, різні аспекти історії мови й діалектології порушував у багатьох працях, зокрема *Zagadnienie językowe Polesia* (Ossowski, „Zagadnienie...”), *Z zagadnień ukraińsko-białoruskiej granicy językowej. Stan badań* (Ossowski, „Z zagadnień...” 121-124), *Nowsze i starsze związki Dawidgródka z Czarną Rusią i Wołyniem* (Ossowski, „Nowsze...” 55-61), *Gwarowe białorusko-ukraińskie nazwy miejscowe na -iça* (Ossowski „Gwarowe...” 117-120) тощо.

Завдяки науковій діяльності професорів Мар'яна Якубця і Лешека Оссовського та їх послідовників⁴, Вроцлав, поряд з Варшавою та Краковом, а згодом Любліном та Познанню, здобув славу одного з важливих центрів польської україністики.

¹ Дослідник творчості Лесі Українки (Barański, „Z obserwacji...” 395-402), автор розвідки *Obraz Ukrainy w kulturze polskiej na przełomie XIX i XX wieku* (Barański, „Obraz...” 222 - 238).

² Дослідник східнослов'янського фольклору, українських літописів, автор праць *Najdawniejsze polsko-ukraińskie stosunki kulturalne w świetle "Latopisu kijowskiego" i Kroniki Kadłubka* (Sielicki, „Najdawniejsze...” 37-70), *Kroniki staroruskie* (Sielicki, „Kroniki...”), автор польського перекладу *Повісті минулих літ* (Nestor).

³ Історик східно- і південнослов'янських літератур та культур, автор рецензій книжок і збірників присвячених Україні та українській культурі (Pożniak, „Nowy...” 19-21), (Pożniak, „Ukraina...” 103-106), (Pożniak, „Warszawskie...” 298-300).

⁴ Більше про вплив видатних славістів на виникнення україністики у Вроцлаві у статті Агнешки Матусяк (Matusiak, „Ukrainistyka...” 163-166).

З кінця 70-х років вроцлавська славістика пропонувала студентам курси української мови, а у 1995 р. виникла спеціальність «Українська філологія», випускники якої після п'ятирічного навчання отримали можливість стати магістрами слов'янської філології за спеціальністю «Українська філологія».

У 2000-2001 академічному році проведено реформу структури Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету. Одна з учениць проф. Лешека Осовського Діана Вечорек стала першим керівником новопосталої окремої науково-дидактичної одиниці – кафедри україністики. Відтоді можна вести мову про справжній початок функціонування української філології як повноцінного університетського напрямку в структурі Вроцлавського університету.

Професор Діана Вечорек очолювала кафедру україністики до 2008 р., а її наступником стала Агнешка Матусяк, яка керує кафедрою дотепер.

Перша очільник кафедри, професор Д. Вечорек своїми україністичними дослідженнями, поряд зі згаданими вище професорами, дала поштовх для наукового розвитку української філології у Вроцлаві. Праці дослідниці, які з кінця 80-х років зосереджуються головним чином на проблемах української мови, стосуються українського синтаксису і морфології в описовому й порівняльному українсько-польсько-російському аспектах, питань історії української мови, українсько-російських та українсько-сврейських відносин тощо.

Діана Вечорек є автором двох монографій, присвячених зв'язкам української мови з іншими слов'янськими мовами: Украинский перфект на -но, -то на фоне польского перфекта (Wieczorek, „Ukrainskij Pierfiakt...”) та Украинский язык. Slavia Romana – Slavia Byzantina. Очерки по глагольности (Wieczorek, „Ukrainskij Jazyk...”). Близько тридцяти статей, починаючи з 1987 року, стосується проблем української граматики, зокрема морфології та синтаксису: українські форми на -но, -то (Wieczorek, „Formy...” 551-559), давальний відмінок української мови (Wieczorek, „Dativus...” 75-82), градаційні дієслова в українській мові (Wieczorek, „Czy istnieją...” 363-369), семантичне поле інтенсивності ознаки в українській мові (Wieczorek, „Pole...” 551-558), українські заперечні конструкції (Wieczorek, „O rewnych...” 111-114), латино-слов'янська орієнтація українського синтаксису (Wieczorek, „Latino-slavyanskaya...” 283-288), синтетичність української мови (Wieczorek, „Syntetyczność...” 121-131) тощо. Інтерес професора викликали і культурологічні студії, присвячені переважно українсько-російським, українсько-польським та українсько-сврейським відносинам (Wieczorek, „K Problemat...” 129-135), (Wieczorek, „Ukrainskaya...” 11-26), (Wieczorek, „Ukrainyńska...” 8-16), (Wieczorek, „Ukrainsy...” 59-66), (Wieczorek, „Ukraina...” 77-83).

Крім згаданого видатного лінгвіста перший колектив кафедри україністики Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету доповнювали професор Телесфор Позняк, а також кандидати наук Агнешка Матусяк, Христина Бачманська, Ірина Процик (викладач кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка), магістр Ірена Гаврилюк-Слівінська та аспіранти Сильвія Вуйтович і Пшемислав Юзвікевич.

«Україністика 2016» – це колектив молодих вчених на чолі з керівником кафедри, професор Агнешкою Матусяк: професори Богуслав Бакула, Олег Белей, ад'юнкти – Пшемислав Юзвікевич, Сильвія Вуйтович, Анна Урсленко, Юлія Рисіч-Шафранец, асистенти – Ядвіга Сковрон, Матеуш Светліцький та Марчін Гачковський, аспіранти Анеля Радецька, Тетяна Мельничук. Науковці ведуть тематично різноманітні студії з українського літературознавства, мовознавства, термінознавства, фольклористики, культурології, перекладознавства тощо. Слід підкреслити, що більшість працівників кафедри – це випускники вроцлавської україністики.

За останніх 15 років працівники кафедри україністики видали велику кількість наукових публікацій, серед яких монографії (зокрема кандидатські та докторські роботи), підручники з української мови, наукові статті, конференційні збірники, переклади та рецензії.

Сферами зацікавлення завідувача кафедри і літературознавця професора Агнешки Матусяк є проблеми модернізму і постмодернізму Центральної Європи, гендерні студії, студії посттоталітарного та постколоніального синдрому в слов'янських та центральноєвропейських літературах. А. Матусяк – автор двох монографій про творчість письменників „Молодої Музи”: W kręgu secesji ukraińskiej. Wybrane problemy poetyki twórczości pisarzy „Młodej Muzy” (Matusiak, „W kręgu...”) та Химерний Яцків. Модерністський дискурс у прозі Михайла Яцкова (Matusiak, „Khymernyu Yatskiv”). 2016 р. у видавництві «Піраміда» видано український переклад монографії професора (У колі української сецесії. Вибрані проблеми творчої поетики письменників „Молодої Музи” – з польської переклала Леся Демська-Будзуляк). Численні наукові статті професора присвячені зокрема польсько-українським культурним зв'язкам (Matusiak, „Z Problematyky...” 341-354), українській сецесії (Matusiak, „Secesja...” 153-161), угрупованню „Молода Муза” (Matusiak, „Słowne...” 289-313), творчості Михайла Яцкова (Matusiak, „Motyw...” 415-425), проблемам постколоніалізму (Matusiak, „Postkolonialna...” 254-267), маскулінному дискурсові (Matusiak, „Dyskurs...” 209-224) тощо. А. Матусяк є також науковим редактором 11 збірників, більшість яких стосується проблематики української культури (напр., цикл Miscellanea Posttotalitarna Wroclawiensia, Pomiedzy. Polonistyczno-Ukrajnozawcze Studia Naukowe тощо).

Професор також займається також перекладом статей відомих українських літературознавців – Тамари Гундорової, Миколи Рябчука, Марка Павлишина, є автором рецензій, вступів до численних збірників, учасницею кількох інтерв'ю.

Наукові праці професора Олега Белея зосереджуються на проблемах української ономастики, соціолінгвістики, лексикографії, лінгводидактики. У доробку професора дві монографії, присвячені дослідженням українського ономастикону: Сучасна українська ергонімія: власні назви підприємств Закарпаття (Beley, „Suchasna...”), Трансформація українського ономастикону посттоталітарного періоду на загальнослов'янському тлі (Beley, „Transformatsiya...”). Олег Белей є також співавтором праці Правові аспекти функціонування пропріальної лексики від теорії до практики (Beley, Nuzhdak, Romanyuk, „Pravovi...”), автором підручників української мови для поляків: Українська мова: практичний курс для поляків (Beley, „Ukrayins'ka...”), Розмовляєте українською? Підручник української мови (Beley, „Rozmovlyayete...”), сербів: Чуєш, брате мій! (Beley, „Chuyesh...”), словаків Словацько-український розмовник: футбол, туризм (Beley, „Slovatsko-Ukrayins'kuu...”). Відомою не тільки в Україні є лексикографічна праця лінгвіста Старослов'янсько-український словник (Beley О., Beley L. „Staroslovyans'ko-ukrayins'kuu...”). Статті професора Белея стосуються переважно проблем ономастики (Beley, „Vlasni...” 47-52), (Beley, „Hlobalizatsiya...” 41-49), (Beley, „Status...” 12-14), (Beley, „Język...” 6-18), (Beley, „Mistse...” 81-90). О. Белей є автором рецензій, перекладів польської літератури (Varga).

Мовознавчі дослідження доктора реабілітованого Пшемислава Юзвікевича зосереджені на проблематиці граматики української мови, термінознавства, перекладознавства, лінгводидактики, лексикології, фразеології. Автор двох монографій: Właściwości składniowe ukraińskiej wersji Biblii (Jóźwikiewicz, „Właściwości...”), габілітаційної дисертації Lingua Ucraina ad res informaticas pertinens. Studium nad ukraińskim słownictwem informatycznym (Jóźwikiewicz, „Lingua...”) та понад сорока статей. Частина з них присвячено різним типам українських синтаксичних конструкцій у текстах Нового Завіту (Jóźwikiewicz, „Ukraińskie zdania...” 107-112), проблемі перекладу Святого Письма на українську мову (Jóźwikiewicz, „Ukraińskie przekłady...” 355-359), аналізові української комп'ютерної лексики (Jóźwikiewicz, „Innowacje leksykalne...” 77-88), (Jóźwikiewicz, „Pochodzenie...” 55-65), (Jóźwikiewicz, „Osoblyvosti...” 117-122), проблемам навчання української мови (Jóźwikiewicz, „Rol’...” 49-58), (Jóźwikiewicz, „Absolwenci...” 175-187), лексикографії (Jóźwikiewicz, „Kontseptsiya...” 225-231), (Jóźwikiewicz, „Ukraińskie słowniki...” 179-188), мікологічній термінології (Jóźwikiewicz, „Nazvu...” 31-38). Доктор Юзвікевич є автором перекладів (Koczerhan), (Briuchoweska) та рецензій.

Доктор Сильвія Вуйтович досліджує історію української літератури, зокрема українського модернізму в драмах Лесі Українки (Wójtowicz, „Dramatorisarstwo...”), культурології, політології. У своїх наукових статтях вона розглядає письменність Лесі Українки (Wójtowicz, „Elementy...” 149-151), (Wójtowicz, „Kategoria...” 183-193), діяльність Андрея Шептицького (Wójtowicz, „Mytropolit...” 55-66), (Wójtowicz, „Polski...” 315-323), міжвоєнну політичну думку (Wójtowicz, „Bohaterowie...” 16-22). С. Вуйтович співпрацює з часописом Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze, є авторкою рецензій та перекладів наукових текстів (Andrusiak).

Наукові зацікавлення доктор Анни Урсулєнко присвячені питанням фольклору, української ментальності, національної ідентичності України. Вона – авторка монографії Folklor a kształtowanie się ukraińskiej tożsamości narodowo-kulturowej: na materiale publicystyki społeczno-kulturalnej z lat 1991-2004 (Ursulenko, „Folklor...”) та багатьох культурологічних статей, що стосуються проблем впливу фольклору (Ursulenko, „Folklor w dyskursie...” 35-42), (Ursulenko, „Czorniji...” 497-507), традиції (Ursulenko, „Rola...” 173-185) на образ та культурну ідентифікацію українців (Ursulenko, „Pryspanyy...” 317-327), (Ursulenko, „Tożsamość...” 109-122). У своїх перших дослідженнях А. Урсулєнко аналізує мовну ситуацію в Україні, зокрема функціонування російської мови та її вплив на українську мовну систему (Ursulenko, Khmelevskiy, „Russkiy...” 369-383). Дослідниця є авторкою рецензій та перекладів (Pronkewycz).

У 2016 свої кандидатські роботи захистило двоє наймолодших працівників кафедри – Ядвіга Сковрон та Матеуш Светліцький. Серед наукових зацікавлень Я. Сковрон переважають перекладознавчі проблеми. Вона досліджує українську літературу кінця ХХ – початку ХХІ ст., зокрема твори Оксани Забужко, Наталки Сняданко (Skowton, „Problem...” 313-324), Олександра Ірванця (Skowton, „Surzyk” 115-120), Остапа Сливинського, однак головний аспект її університетської діяльності – питання перекладу художніх текстів в практичному аспекті (переклади на польську мову творів Наталки Сняданко (Śniadanko), Сергія Жадана (Żadan), Петра Яценка (Jasenko), Володимира Рафієнка (Rafiejenko). Серед інших зацікавлень Ядвіги Сковрон – проблема літературного канону, питання польсько-українських літературних відносин (Skowton, „Polsko-ukraińskie...” 272-278).

Дитяча та молодіжна література, культурні та попукультурні дослідження, афроамериканська проза – це головні наукові пріоритети доктора Матеуша Светліцького. Список його публікацій, перша з яких з'явилася у 2012 р. (Świetlicki, „Ulisses” 35-50), охоплює аж 10 наукових статей, 3 розділи у монографіях, 8 рецензій, 5 перекладів наукових текстів. У своїх дослідженнях М. Светліцький зосереджується на творах Сергія Жадана (Świetlicki, „Porównanie...” 47-58), (Świetlicki, „Rol’...” 93-97), проблемах дитячої літератури (Świetlicki, „Dzieci...” 233-244) та маскулінності (Świetlicki, Matusiak, „Maskulinnist’...” 22-42), (Świetlicki, „Męska...” 279-294). Численні рецензії і переклади наукових текстів (Moser), (Stech) доповнюють образ молодого, але вже досвідченого дослідника.

Доктор Юлія Рисіч-Шафранец – один із трьох (О. Белей, П. Юзвікевич) мовознавців кафедри україністики. Вона авторка кандидатської роботи Становлення й розвиток терміносистеми художнього розпису в українській мові (Rysich, „Stanovlennyya...”) та численних термінознавчих статей (2002-2005 рр.:

(Rysich, „Profesiyni...” 535-540), (Rysich, „Funktsionuvannya...” 75-85). З 2006 р. основні напрями наукових інтересів Ю. Риси́ч-Шафранец – це аналіз індивідуального стилю сучасних українських письменників (Rysich, Osypchuk, „Funktsionuvannya...” 101-105), (Rysich, Taranenko, „Semantychno-Stylistychni...” 252-256), перекладознавство (Rysich, „Zasoby...” 159-173), (Rysich, „Tyrovі...” 255-263), термінознавство (Rysich, „Futbol’na...” 277-286), лінгводидактика (Rysich, „Afaziya...” 38-40).

В 2012-16 рр. працівником вроцлавської україністики була також доктор Ольга Барабаш-Ревак, авторка монографії *Мовний образ парубка в українських фольклорних і етнографічних текстах* (Barabash-Revak, „Movnyu...”), сферами наукових зацікавлень якої була етнолінгвістика, зокрема дослідження мовної картини світу (Barabash-Revak, „Aksiosfera...” 4-8), (Barabash-Revak, „Bilya...” 69-91), а також взаємозв’язки мови і культури (Barabash-Revak, „Mova...” 139-144). Вона також співавтор навчальних матеріалів до вивчення культури мовлення та української мови за професійним спрямуванням для студентів українських вузів (Barabash-Revak, Barabash, „Indyvidual’ni...”), (Barabash-Revak, Barabash, „Zavdannya...”) та рецензій.

Україністичний колектив доповнюють нові працівники: професор Богуслав Бакула – видатний полоніст, літературознавець, культуролог, знавець слов’янських літератур, магістр Марчін Гачковський – історик і краєзнавець, та аспіранти Анеля Радецька і Тетяна Мельничук.

Довголітньою традицією в Інституті слов’янської філології є запрошення колег із закордонних університетів для роботи зі студентами: русистами, сербістами, богемістами та україністами. Упродовж останніх двадцяти років зі студентами-україністами працювали викладачі Львівського, Донецького та Ужгородського університетів. Першою була доцент Львівського національного університету ім. І. Франка Ніна Станкевич (1994-1996 рр.). Згодом до Вроцлава приїжджали також інші представники Львова: професор Олександра Сербенська (1997-1998 рр.), доценти Оріся Демська (1996-1997 рр.), Любослава Асіїв (1999-2000 рр.), Ірина Процик (2000-2002 рр.), Олег Белей (2002-2016 рр.), Донецька: професор Анатолій Загнітко (1998 р.) та доценти Володимир Мозгунов (1998-1999 рр.), Євдокія Кравченко (1999 р.), а також професор Любомир Белей з Ужгородського національного університету (2008-2009 рр.).

Працівники вроцлавської україністики співпрацюють з багатьма науковими та навчальними інституціями. Угоди підписані з декількома українськими університетами (угоди на рівні університетів, інститутів та кафедр) передбачають співпрацю і обмін науковими кадрами та студентами. Найдавнішою (з 1994 р.) і найпліднішою є співпраця з кафедрою українського прикладного мовознавства та кафедрою польської філології Львівського національного університету імені Івана Франка. Крім кадрової підтримки процесу навчання української мови на кафедрі україністики, мовленнєвої практики польських студентів-україністів у Львові та полоністів Львівського університету у Вроцлаві, на щорічне наукове стажування до Львова і Вроцлава приїжджають викладачі обох університетів. Добра співпраця з Львівським національним університетом стала поштовхом для того, щоб нав’язати співпрацю з іншими українськими університетами. В результаті переговорів Вроцлавський університет нещодавно підписав угоди з Запорізьким національним університетом, а також Київським національним університетом імені Тараса Шевченка. Завдяки підписаним угодам студенти та викладачі мають можливість виїжджати до Києва і Запоріжжя та підвищувати рівень знань як української культури, історії, літератури, так і мови. Деякий час (останні роки ХХ ст., початок ХХІ ст.) вроцлавські україністи мали змогу виїжджати на навчання у Грайфсвальдський університет (Німеччина), однак зараз цю співпрацю призупинено. Сьогодні також студенти-україністи і викладачі беруть участь у програмі Еразмус плюс, що надає можливість навчатися, проходити стажування, викладати в інших європейських університетах, зокрема тих, де існує україністика чи хоча б слов’янська філологія і навчання української мови.

Вроцлавська кафедра україністики постійно розвивається. Свідчить про це не тільки розвиток кадрів, участь у численних наукових конференціях та культурних проектах і подіях⁵, але й дидактичні пропозиції для майбутніх і актуальних студентів. Щороку викладачі оновлюють спектр своїх лекцій та практичних занять в рамках української філології. У „боротьбі за студентів” минулого академічного року кафедра набрала на перший курс нової спеціалізації «Україністика з англістикою» дві групи студентів, що є результатом співпраці з Інститутом англійської філології. Цього року паралельно відкрилася найновіша спеціальність – «Центрально-східноєвропейські студії», з українською, чеською та угорською мовами навчання.

29 вересня 2016 р. кафедра україністики святкувала свій ювілей – 15-річчя існування. Присутні були працівники Інституту слов’янської філології, україністи-пенсіонери, а також друзі вроцлавської україністики. Приємні спогади, розмови про майбутнє... Ad multos annos! Многая літа!

References

Andrusiak, Taras. „Tendencje rozwojowe myśli politycznej i prawnej w społeczeństwie posttotalitarnym. Na przykładzie doświadczeń ukraińskich”. Tłum. S. Wójtowicz. *Tendencje rozwojowe myśli politycznej i prawnej.* (2014): 189-201. Print.

⁵ Більше на сайтах
<https://www.facebook.com/ukrainistykazanglistykaUWR>,
<http://www.ifs.uni.wroc.pl/wydarzenia/fotokronika>.

<https://www.facebook.com/UkrainistykaWroclaw/>,
<https://www.facebook.com/ssweuwr/>,

Baczańska, Krystyna and Nina Stankevych. „Dosyahnennya Slavistyky u Vrotslavs'komu Universyteti”. (Accomplishments of Slavic Studies at the University of Wrocław). *Problemy Slovyanoznavstva (Problems of Slavic Studies)* 51 (2000): 237-240. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha. *Movnyy Obraz Parubka v Ukrayins'kykh Fol'klornykh i Etnohrafichnykh Tekstakh*. (Language Image of a Young Man in Ukrainian Folklore and Ethnographic Texts). L'viv: Piramida, 2013. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha. „Aksiosfera Chuzhe Yak Osnovne Mistse Dyi Parubka v Ukrayins'kiy Movniy Kartyni Svitu”. (The axiosphere belonging to the outside-home world as a main place of parubok's activity in the Ukrainian language picture of the world). *Naukovyy Visnyk Skhidnoyevropeys'koho Natsional'noho Universytetu Imeni Lesi Ukrayinky: Seriya Filolohichni Nauky* 25 (274). Luts'k: SNU Imeni Lesi Ukrayinky. (2013): 4-8. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha. „Mova – Sotsium – Kul'tura: z Istoriyi Doslidzhen' Zvyazku”. (Language - society – culture: the history of the relationship). *Aktual'ni Problemy Suchasnoyi Filolohiyi: Movoznavchi Studiyi. Zbirnyk Naukovykh Prats' Rivnens'koho Derzhavnoho Humanitarnoho Universytetu* 21 (3). Rivne: Vydavnytstvo Natsional'noho Universytetu „Ostroz'ka Akademiya”. (2013): 139-144. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha. „Bilya Vytokiv Ukrayins'koyi Cholovichoyi Identychnosti: Obraz Parubka v Tradytsynomu Movnokul'turnomu Prostoru (At the root of Ukrainian male identity: Image of a young man in traditional cultural linguistic spacious). *Perekhresni Stezhky Ukrayins'koho Maskulinistychnoho Dyskursu. Ukrayins'ka Kul'tura i Literatura XIX–XXI st.* (Crossing Paths of the Ukrainian Discourse on Masculinity. Culture and Literature of the 19th-21st Century). Kyiv: Laurus. (2014): 69-91. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha, and H. Barabash. *Indyvidual'ni Zavdannya z Dystsypliny “Ukrayins'ka Mova za Profesiynym Spryamuvanniam” dlya Studentiv Dennoyi ta Zaochnoyi Form Navchannya*. (Individual task of discipline "Ukrainian language for professional purposes" for full-time students and distance learning). L'viv: LNAU, 2012. Print.

Barabash-Revak, Ol'ha, and H. Barabash. *Vpravy ta Zavdannya dlya Kontrol'nykh Robit z Ukrayins'koyi Movy za Profesiynym Spryamuvanniam*. (Exercises and tasks for tests in the Ukrainian language for professional purposes). L'viv: LNAU, 2012. Print.

Barański, Zbigniew. „Z obserwacji nad poetyką Lesi Ukrainki”. *Slavia Orientalis* 4 (1971): 395-402. Print.

Barański, Zbigniew. „Obraz Ukrainy w kulturze polskiej na przełomie XIX i XX wieku”. *Z dziejów stosunków literackich polsko-ukraińskich*. Pod red. M. Jakóbca i S. Kozaka. Wrocław - Warszawa - Kraków – Gdańsk: Ossolineum (1974): 222 - 238. Print.

Beley, Oleh. *Suchasna Ukrayins'ka Erhonimiya: Vlasni Nazvy Pidpriemstv Zakarpattya*. (Contemporary Ukrainian Ergonomia: Proper Names of Enterprises in Zakarpattia). Uzhhorod: Uzhhorods'kyy Derzhavnyy Universitet, 1999. Print.

Beley, Oleh. *Ukrayins'ka Mova: Praktychnyy Kurs dla Polyakiv*. (The Ukrainian Language: A Practical Course for Poles). Lviv, 2003. Print.

Beley, Oleh. „Vlasni Nazvy z Pohlyadu Ideolohichnykh Priorytetiv XXI st. (na materialy slovyans'kykh mov)”. (Proper Names in the Perspective of Ideological Priorities of the 21st Century. (Based on Slavic Languages)). *Slavica Wratislaviensia* 133. Wyras i zdanie w językach słowiańskich V. (2005): 47-52. Print.

Beley, Oleh. *Chuyesh, brate miy! (Hey, my brother!)*. Novi Sad: Soyuz Rusiniv i Ukrayintsiv v Serbiyi i Chornohoriyi, 2005. Print.

Beley, Oleh. *Rozmovlyayete Ukrayins'koyu? Pidruchnyk Ukrayins'koyi Movy*. (Do You Speak Ukrainian? The Ukrainian Language Textbook). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2006. Print.

Beley, Oleh. *Transformatsiya Ukrayins'koho Onomastykonu Posttotalitarnoho Periodu na Zahal'noslovyans'komu Tli*. (Transformation of the Ukrainian Onomasticon in the Posttotalitarian Period in a Slavic Context). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. Print.

Beley, Oleh. „Hlobalizatsiya Yak Odna z Tendentsiy Rozvytku Natsional'noho Onomastikonu”. (Globalization as a Tendency of the Development of a National Onomasticon). *Slavica Wratislaviensia* 147. Wyras i zdanie w językach słowiańskich VI. (2008): 41-49. Print.

Beley, Oleh. *Slovatsko-Ukrayins'kyy Rozmovnyk: Futbol, Turizm*. (Slovenian-Ukrainian phrasebook: Football, Tourism). Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2012. Print.

Beley, Oleh. „Status Ukrayins'kikh Sakronimiv ta Pryncypy yikh Klasifikatsiyi. (The Status of Ukrainian Sakronimis and the Principles of Classification). *Suchasni Problemy Movoznavstva ta Literaturoznavstva* 19. (2014): 12-14. Print.

Beley, Oleh. „Język wojwodińskich Rusinów w kontekście rozwoju wariantów literackiego języka ukraińskiego koń. XVIII - pocz. XX w.”. *Żmogus ir žodis : mokslo darbai. Svetimosios kalbos* 17, nr 3 (2-15). (2015): 6-18. Print.

Beley, Oleh. „Mistse Ukrayins'kikh Sakronimiv u Natsional'niy Onimniy Systemi”. (Place of Sacronims in the National System of Ononyms). *Slavica Wratislaviensia* 162. (2016): 81-90. Print.

Beley, Oleh and Lubomyr Beley. *Staroslovyans'ko-ukrayins'kyy slovnyk*. (Old Church Slavonic-Ukrainian Dictionary). L'viv: Svichado, 2001. Print.

Beley, Oleh and Ludmyla Nuzhdak, Maria Romanyuk. *Pravovi Aspekty Funktsionuvannya Proprial'noyi Leksyky vid Teoriyi do Praktyky*. (Legal Aspects of Functioning of Proprial Vocabulary: Theory and Practice). Uzhhorod: Vydavnytstvo Uzhhorods'koho Universitetu, 2013. Print.

- Briuchowecka, Łarysa. „Polska w kinie ukraińskim”. Tłum. P. Józwickiewicz. *Studia filmoznawcze* 37. (2016): 89-150. Print.
- Jacenko, Petro. „Złota mała (rozdział powieści Saga Lwowska)”. Tłum. Jadwiga Skowron. *Odra* 7-8. (2010): 87-90. Print.
- Jakóbiec, Marian. „Literatura ukraińska”. *Dzieje literatur europejskich*, t. III, pod red. W. Floryana. Warszawa: PWN, 1989. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Ukraińskie zdania z predykatem w formie bezosobnika a konstrukcje polskie (na materiale „Нового Завіту”)”. *Slavica Wratislaviensia* CXXXIII. (2005): 107-112. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. *Właściwości składniowe ukraińskiej wersji Biblii*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Ukraińskie przekłady Pisma św. w XX wieku”. *Slavica Wratislaviensia* CXLIII. (2007): 355-359. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Innowacje leksykalne a ukraiński slang informatyczny”. *Roczniki humanistyczne*. Tom LVIII, zeszyt 7. (2010): 77-88. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. *Lingua Ucraina ad res informaticas pertinens. Studium nad ukraińskim słownictwem informatycznym*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2013. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Pochodzenie, budowa i funkcjonowanie ukraińskich nazw podzespołów komputerowych”. *Studia Ukrainica Posnaniensia* 1. (2013): 55-65. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Rol’ Suchasnykh Tekhnolohiy v Universytets’komu Navchanni”. (The role of modern technologies in university teaching). *Teoriya i Praktyka Vykladannya Ukrayins’koyi Movy yak Inozemnoyi* 8. (Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language). (2013): 49-58. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Kontsepsiya Stvorenniya Ukrayins’ko-Pol’s’koho i Pol’s’ko-Ukrayins’koho Slovnika Kompyuternoyi Leksyky”. (The Concept of Creating a Ukrainian-Polish and Polish-Ukrainian Dictionary of Computer Vocabulary). *Linhvokompyuterni Doslidzhennya (Linguistic Computer Research)* 6. (2013): 225-231. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Ukraińskie słowniki terminologii informatycznej (1990-2010)”. *Slavica Wratislaviensia* CLIX. (2014): 179-188. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Osoblyvosti Funktsionuvannya Povidomlen’ u Rozdili „Vysoki Tekhnolohiyi” na Web-Forumi „Domivka.Net”. (The Characteristic of Notifications in “High Technologies” Section of Web-Forum “Domivka.net”). *Linhvokompyuterni Doslidzhennya (Linguistic Computer Research)* 7. (2014): 117-122. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Absolwenci Ukrainistyki Uniwersytetu Wrocławskiego a rynek pracy”. *Nauczanie języków obcych na potrzeby rynku pracy*. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2015: 175-187. Print.
- Józwickiewicz, Przemysław. „Nazvy Neyistyvnykh i Otruynykh Hrybiv v Ukrayins’kiy ta Pol’s’kiy Movakh – Semantychnyy Analiz”. (Names of inedible and poisonous mushrooms in ukrainian and polish - semantic analysis). *Linhvistychni Studiyi (Linguistic Studies)* 31. (2016): 31-38. Print.
- Koczerhan, Mykhaylo. *Podstawy językoznawstwa konfrontatywnego*. Tłum. P. Józwickiewicz, Cz. Lachur, A. Nowacki. Kępa: Wydawnictwo Nowik, 2009. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Z Problematyki Pol’s’ko-Ukrayins’kykh Kul’turnykh Inspiratsiy Doby Setsesiyi”. (On the Polish-Ukrainian Cultural Inspirations from the Secession Period). *Kyivs’ki Polonistychni Studiyi IV: Ukrayins’ko-Pol’s’ki Literaturni Konteksty. (Kievan Polish Studies IV: Ukrainian-Polish Cultural Contexts)*. (2003): 341-354. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Ukrainistyka w Uniwersytecie Wrocławskim”. *Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze* 17-18 (2004): 163-169. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Secesja ukraińska (twórcy naddnieprzańscy)”. *Wielkie tematy kultury w literaturach słowiańskich* 5. (2004): 153-161. Print.
- Matusiak, Agnieszka. *W kręgu secesji ukraińskiej. Wybrane problemy poetyki twórczości pisarzy „Młodej Muzy”*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Słowne piruety w twórczości pisarzy „Młodej Muzy”. *Przegląd Filozoficzno-Literacki* 2. (2007): 289-313. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Motyw tancerki w twórczości Mychajły Jackowa”. *Ukraina. Teksty i konteksty. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Stefanowi Kozakowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*. (2007): 415-425. Print.
- Matusiak, Agnieszka. *Khymernyy Yatskiv. Modernists’kyy Dyskurs u Prozi Mykhayła Yatskova. (Chimeric Yatskiv. Modernist Discourse in Mikhailo Yatskiv’s Prose)*. Wrocław-Lviv: Piramida, 2010. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Postkolonial’na Diysnist’ Yak Dzherelo Strazhdan’ («Anarchy in the UKR» Serhiya Zhadana)”. (Post-colonial Reality as the Source of Suffering in Postmodern Ukrainian Fiction (Serhiy Zhadan’s “Anarchy in the UKR”)). *Studia Sovietica 2: Semiosfera Radyans’koyi Kul’tury. Znaky i Znachennya. (Studia Sovietica 2: Semiosphere of Soviet Culture. Signs and Meanings.)*. (2011): 254-267. Print.
- Matusiak, Agnieszka. „Dyskurs maskulinistyczny w literaturze ukraińskiej XX – XXI wieku. Wybrane aspekty projektu badawczego”. *Porównania* XII. (2013): 209-224. Print.
- Moser, Michael. „Forsowanie języka regionalnego. Kilka uwag na temat nowego ukraińskiego ustawodawstwa językowego”. Tłum. M. Świetlicki. *Miscellanea Posttotalitariana Wratislaviensia* 1. *Między pamięcią i zapomnieniem. Trauma postkomunistyczna*. (2013): 139-155. Print.

- Nestor. Powieść minionych lat. Przekł. Franciszek Sielicki. Kraków: PAN, 1968. Print.
- Ossowski, Leszek. Zagadnienie językowe Polesia. Komisja Naukowych Badań Ziem Wschodnich. Pierwszy Zjazd Sprawozdawczo-Naukowy, poświęcony Ziemiom Wschodnim. Warszawa: 1936. Print.
- Ossowski, Leszek. „Z zagadnień ukraińsko-białoruskiej granicy językowej. Stan badań”. Sprawozdania Komisji Językowej Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, t. II. (1939): 121-124. Print.
- Ossowski, Leszek. „Gwarowe białorusko-ukraińskie nazwy miejscowe na -iča”. *Onomastica R. I.* (1955): 117-120. Print.
- Ossowski, Leszek. „Nowsze i starsze związki Dawidgródka z Czarną Rusią i Wołyniem”. *Slavia Orientalis R. X III*, nr 1. (1964): 55-61. Print.
- Poźniak, Telesfor. „Nowy podręcznik ludoznawstwa ukraińskiego (Ukrajinske narodoznawstwo, Lwiv 1994)” – rec. *Literatura ludowa* 3 (1997): 19-21. Print.
- Poźniak, Telesfor. „Ukraina między polityką a mistyką (W. Pawluczuk, Ukraina. Polityka i mistyka, Kraków 1998)” – rec. *Literatura ludowa* 4-5 (1998): 103-106. Print.
- Poźniak, Telesfor. „Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze 6-7 (1998), pod red. S. Kozaka” – rec. *Slavia Orientalis* 2 (1999): 298-300. Print.
- Pronkewycz, Ołeksandr. „Ukraińska rekonkwista: „archeologia” pewnego hasła”. Tłum. A. Ursulenko. *Miscellanea Posttotalitariana Wratislaviensia: Postkolonializm – tożsamość – gender. Europa Środkowa, Wschodnia i Południowo-Wschodnia* 2. (2014): 175-188. Print.
- Protsyk, Iryna. „Ukrayinistyka u Vrotslavs'komu Uniwersyteti”. (Ukrainian Studies at the University of Wrocław). *Teoriya i Praktyka Vykladannya Ukrayins'koyi Movy yak Inozemnoyi* (Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language) 1 (2006): 127-132. Print.
- Rafiejenko, Władimir. „Demon Kartezjusza” (fragment powieści). Tłum. Jadwiga Skowron, Anna Ursulenko. *Odra* 7-8. (2015): 65-69. Print.
- Rysich, Julia. „Profesiyni Nazvy Ornamentyky v Terminolohiyi Khudozhnyoyi Keramiky. (Professional Names of Ornaments and Terminology of Art Pottery). *Visnyk: Problemy Ukrayins'koyi Terminolohiyi* 453. (Bulletin: The Problem of Ukrainian Terminology). (2002): 535-540. Print.
- Rysich, Julia. *Stanovlennya y Rozvytok Terminosystemy Rozpysu v Ukrayins'koyi Movi.* (Formation and Development of Painting Terminology in the Ukrainian Language). Dnipropetrovs'k: Dnipropetrovs'kyy Natsional'nyy Universytet, 2003. Print.
- Rysich, Julia. „Funktcionuvannya Terminoleksyky Mystetstva Khudozhnyoho Rozpysu v Ukrayins'koyi Literaturi XVIII-XIX st.”. (Functioning of Art Painting Terminology in Ukrainian Literature of the 18th-19th Century). *Filolohichni Studiyi. Naukovyy chasopys* (Philological Research: Scholarly Journal) 1. (2003): 75-85. Print.
- Rysich, Julia. „Afaziya Yak Predmet Vyvchennya Neyropsykhologiyi ta Linhvistyky”. (Aphasia as a Subject of Study on Neuropsychology and Linguistics). *Vashchenko V. S.: Osobystist', Naukovets', Hromadyanyn: Materialy Vseukrayins'koyi Naukovoyi Konferentsiyi.* (Vashchenko V. S. : Personality, Scientist, Citizen: Proceedings of a National Conference.). Dnipropetrovs'k, 2007: 38-40. Print.
- Rysich, Julia, and Y. Osypchuk. „Funktcionuvannya Inshomovnoyi Leksyky v Romani Andrukhovycha Y. «Dvanadtsyat' Obruchiv»”. (Functioning of Foreign Language Vocabulary in Andrukhovych's «Twelve Rings»). *Molod' Prahne Osyahnennya Slova* (Youth Want to Comprehend Words) 1. (2007): 101-105. Print.
- Rysich, Julia, and K. Taranenko. „Semantychno-Stylistychni Osoblyvosti Vykorystannya Zharhonnoyi Leksyky u Tvorakh Serhiya Zhadana”. (Semantic and Stylistic Features of Using Slang Vocabulary in the Works of Serhiy Zhadan). *Filolohichni Nauky* (Philological Studies) 1. (2007): 252-256. Print.
- Rysich, Julia. „Zasoby Dosyahnennya Adekvatnosti v Perekladi Mizhuryadovykh Pol's'ko-Ukrayins'kykh Uhod. (Means of Achieving Adequacy in Translations of Polish-Ukrainian Intergovernmental Agreements). *Slavica Wratislaviensia CLIV.* (2011): 159-173. Print.
- Rysich, Julia. „Futbol'na Terminolohiya v Riznykh Slovyans'kykh Movakh z Pohlyadu Strukturnoho i Konfrontatyvnoho Vyvchennya. (Soccer Terminology in Various Slavic Languages from Structural and Comparative Perspectives). *Slavia Orientalis* tom LX, nr 2. (2011): 277-286. Print.
- Rysich, Julia. „Typovi Pomylyky v Pol's'ko-Ukrayins'komu Perekladi Ofitsiynykh Dokumentiv i Metodychni Shlyakhy Yikh Usunennya”. (Typical Mistakes in Polish-Ukrainian Translations of Official Documents and Methodical Approaches Towards Them). *Teoriya i Praktyka Vykladannya Ukrayins'koyi Movy Yak Inozemnoyi* (Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language) 8. (2013): 255-263. Print.
- Sielicki, Franciszek. „Najdawniejsze polsko-ukraińskie stosunki kulturalne w świetle "Latopisu kijowskiego" i Kroniki Kadłubka”. *Z dziejów stosunków literackich polsko-ukraińskich.* Pod red. M. Jakóbca i S. Kozaka. Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk: Ossolineum (1974): 37-70. Print.
- Sielicki, Franciszek. *Kroniki staroruskie.* Warszawa: PWN, 1987. Print.
- Skowron, Jadwiga. „Problem cielesności we współczesnej ukraińskiej prozie kobiecej (Badania terenowe nad ukraińskim seksem Oksany Zabuzko i Kolekcja namiętności Natalki Śniadanko)”. *Slavia Orientalis* 3. (2009): 313-324. Print.
- Skowron, Jadwiga. „Surżyk” po polsku – pokonywanie bariery lingwoetnicznej w przekładzie powieści *Riwne/Rowno Ołeksandra Irwanciana*”. *Slavica Wratislaviensia CLII.* (2010): 115-120. Print.

Skowron, Jadwiga. „Polsko-ukraińskie stosunki literackie po 1989 roku. Rekonesans badawczy”. *Ukraińskie transgresje XX-XXI wieku: Uwolnić przyszłość od przeszłości? Uwolnić przeszłość od przyszłości? Kultura – Historia – Polityka*. Wrocław-Lwów: Piramida, (2012): 272-278. Print.

Stech, Marko Robert. „Symbole przemian w prozie ukraińskiej lat dziewięćdziesiątych XX wieku (na przykładzie "Perwersji" Jurija Andruchowycza)”. Tłum. M. Świetlicki. *Ukraińskie transgresje XX-XXI wieku: Uwolnić przyszłość od przeszłości? Uwolnić przeszłość od przyszłości? Kultura – Historia – Polityka*. Wrocław – Lwów: Piramida, (2012): 173-190. Print.

Śniadanko, Natalka. „Kobieta zbyt idealna; Mężczyzna zbyt wymagający”. Tłum. Jadwiga Skowron. *Rita Baum 11*. (2007): 85-88. Print.

Świetlicki, Mateusz. „Ulisses” Jamesa Joyce’a i „Moscoviada” Jurija Andruchowycza w horyzoncie mitologicznym”. *Slavica Wratislaviensia CLVI*. (2012): 35-50. Print.

Świetlicki, Mateusz. „Porównanie zapożyczeń leksykalnych w powieści Деш Мод Serhija Żadana oraz w jej polskim przekładzie autorstwa Michała Petryka”. *Językoznawcze badania porównawcze w praktyce*. Wrocław: Trickster. (2013): 47-58. Print.

Świetlicki, Mateusz. „Męska dominacja jako źródło mizoginii w Hymnie demokratycznej młodzieży Serhija Żadana”. *Konteksty feministyczne. Gender w życiu społecznym i kulturze*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. (2013): 279-294. Print.

Świetlicki, Mateusz. „Rol’ Zasobiv Masovoyi Informatsiyi ta Masovoyi Kul’tury v Protse Formuvannya Cholovichoyi Identychnosti (na przykładi «Depeche Mode» Serhiya Zhadana)”. (The Role of Mass Media and Popular Culture in Formation of Masculinity in Serhiy Zhadan’s «Depeche Mode»). *Naukovi Pratsi: Naukovo-Metodychnyy Zhurnal*, vyp. 219. T. 231. *Filologia. Literaturoznavstvo*. (2014): 93-97. Print.

Świetlicki, Mateusz. „Dzieci imperium...” – postkolonialny wymiar ukraińskiego rynku książki i prasy dla dzieci i młodzieży”. *Porównania 15/2015*. (2015): 233-244. Print.

Świetlicki, Mateusz and Agnieszka Matusiak. „Maskulinnist’ u Perebudovi. Studiyyi Cholovichosti y Cholovikiv – Ohlyad Naukovykh Doslidzhen”. (Masculinity in Reconstruction: Men and Masculinities Studies – Research Overview) *Perekhresni Stezhky Ukrayins’koho Maskulinitychnoho Dyskursu. Ukrayins’ka Kul’tura i Literatura XIX–XXI st. (Crossing Paths of the Ukrainian Discourse on Masculinity. Culture and Literature of the 19th-21st Century)*. Kyiv: Laurus. (2014): 22-42. Print.

Ursulenko, Anna. „Folklor w dyskursie tożsamościowym w ukraińskiej refleksji kulturologicznej XVIII-XIX wieku”. *Slavica Wratislaviensia CXLIII*. (2007): 35-42. Print.

Ursulenko, Anna. „Czorniji browy, kariji occhi... Folklor a stereotypowy portret Ukraińców”. *Wielkie tematy kultury w literaturach słowiańskich 9*. (2011): 497-507. Print.

Ursulenko, Anna. „Rola tradycji etnicznej w kształtowaniu tożsamości ukraińskiej (w ujęciu Jewhena Małaniuka)”. *Roczniki Humanistyczne*, tom LIX. (2011): 173-185. Print.

Ursulenko, Anna. „Pryspanyy Narod”. *Ukrayins’ka Natsional’na Refleksiya v XIX–XX st.* (“Sleeping Nation”. *Ukrainian National Reflection in the 19th-20th Century*). *Wielkie tematy kultury w literaturach słowiańskich 7*. (2012): 317-327. Print.

Ursulenko, Anna. *Folklor a kształtowanie się ukraińskiej tożsamości narodowo-kulturowej: na materiale publicystyki społeczno-kulturalnej z lat 1991-2004*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2013. Print.

Ursulenko, Anna. „Tożsamość – klucz, wytrych czy kij? Ukraińskie dyskusje o tożsamości narodowej, kryzysie moralnym i patriotyzmie w latach 1991–2013”. *Miscellanea Posttotalitariana Wratislaviensia 3/2015: Elity w krajach Europy środkowej i wschodniej po roku 1989*. (2015): 109-122. Print.

Ursulenko, Anna, and Mikhail Khmelevskiy. „Russkiy Yazyk v Ukrainskom Kontekste”. (The Russian Language in the Ukrainian Context). *Rossiya i Slavyanskiy Mir. Istoriya, Yazyk, Kul’tura (Russia and the Slavic World: History, Language, Culture)*. Moskva. (2008): 369-383. Print.

Varga, Krzysztof. *Gulash iz Turula. (Turul Goulash)*. Per. Oleh Beley. Kyiv: Tempora, 2010. Print.

Wieczorek, Diana. „Formy na -no, -to z instrumentalis agentis (subiecti) we współczesnej ukraińszczyźnie”. *Slavia Orientalis 3-4*. (1987): 551-559. Print.

Wieczorek, Diana. „Czy istnieją w języku ukraińskim czasowniki gradacyjne?”. *Slavia Orientalis 3*. (1991): 363-369. Print.

Wieczorek, Diana. „Dativus jako nastawienie propozycyjne w ukraińszczyźnie”. *Slavica Wratislaviensia LXXII*. (1992): 75-82. Print.

Wieczorek, Diana. „Pole semantyczne intensywności cechy w ukraińszczyźnie (na tle polszczyzny)”. *Studia Neerlandica et Germanica*. (1992): 551-558. Print.

Wieczorek, Diana. „O pewnych ukraińskich wyrażeniach przeczących”. *Slavica Wratislaviensia LXX*. (1992): 111-114. Print.

Wieczorek, Diana. *Ukrainskij Pierfiek na -no, -to na Fonie Polskiego Pierfieka. (Ukrainian Perfect -no, -to versus the Polish Perfect)*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1994. Print.

Wieczorek, Diana. „Syntetyczność języka ukraińskiego. Ukraińsko-polsko-rosyjskie paralele”. *Annales Universitatis M. Curie-Skłodowska, Sectio FF*, vol. XIV/XV. (1996-1997): 121-131. Print.

Wieczorek, Diana. *Ukrainskij Jazyk. Slavia Romana – Slavia Byzantina. Oчерky po Glagolnosti. (The Ukrainian language. Slavia Romana - Slavia Byzantina. Essays on Vocabulary)*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1997. Print.

Wieczorek, Diana. „Latino-slavyanskaya Orientatsiya Ukrayinskogo Sintaksisa”. (*Latin-Slavic Orientation of the Ukrainian Syntax*). *Z polskich studiów slawistycznych IX, Językoznawstwo*. (1998): 283-288. Print.

Wieczorek, Diana. *K Problemam Ukrainskoy Kultury v Polskom Kontekste. (On the Problems of Ukrainian Culture in the Polish Context)*. *Slavica Wratislaviensia CI*. (1998): 129-135. Print.

Wieczorek, Diana. „Ukrainskaya Natsional'naya Samokritika. (Ukrainian National Self-Criticism). *Slavica Tarnopolensia 6*. (1999): 11-26. Print.

Wieczorek, Diana. „Ukrayins'ka Osvichenist' ta Rosiys'ka Kul'tura”. (*Ukrainian Education and Russian Culture*). *Slavica Tarnopolensia 7*. (2000): 8-16. Print.

Wieczorek, Diana. „Ukraintsy i Yevrei. Chuzhiye i Otchuzhdonniye. (Ukrainians and Jews. Aliens and alienation). *Slavica Wratislaviensia CXXIX*. (2004): 59-66. Print.

Wieczorek, Diana. „Ukraina: Mir Nas ne Znayet! (Ukraine: The World Doesn't Know Us!). *Slavica Wratislaviensia CXXXI*. (2004): 77-83. Print.

Wójtowicz, Sylwia. „Elementy modernizmu w dramatach Łesi Ukrainki (Rekonesans)”. *Slavica Wratislaviensia CXXII*. (2003): 149-151. Print.

Wójtowicz, Sylwia. *Dramatopisarstwo Łesi Ukrainki. Horyzont aksjologiczny refleksji kulturowych*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2008. Print.

Wójtowicz, Sylwia. „Kategoria sacrum w dramacie "Orgia" Łesi Ukrainki”. *Sacrum i biblia w literaturze ukraińskiej*. Lublin: Wydawnictwo Ingvarr. (2008): 183-193. Print.

Wójtowicz, Sylwia. „Myropolit Andriy Sheptytsky i Vrotslav. (Metropolitan Andrey Sheptytsky and Wrocław). *Visnyk L'vivs'koho Uniwersytetu. Seriya Yurydychna 55*. (2012): 55-66. Print.

Wójtowicz, Sylwia. „Polski portret metropolity Andrzeja Szeptyckiego: z materiałów archiwum historycznego we Lwowie”. *Studia Ukrainica Posnaniensia 1*. (2013): 315-323. Print.

Wójtowicz, Sylwia. „Bohaterowie drugiego planu polsko-ukraińskiego dialogu politycznego w okresie międzywojennym: z korespondencji prywatnej polskiego dyplomaty hr. St. Łosia z ukraińskim duchownym prałatem Tytusem Wojnarowskim”. *Aktual'ni Pytannya Reformuvannya Pravovoyi Systemy Ukrayiny: Zbirnyk Naukovykh Statey z Materialamy X Mizhnarodnoyi Naukovo-Praktychnoyi Konferentsiyi, Luts'k, 7-8 červnâ 2013 r. (Current Questions about the Reform of the Ukrainian Legal System: Collected Articles from the 10th International Scientific Conference, Lutsk 7-9 June 2013)*. Lutsk: Skhidnoyevropeys'kyy Natsional'nyy Universytet Imeni Lesi Ukrayinky. (2013): 16-22. Print.

Žadan, Serhij. „Wiersze”. *Tlum. Jadwiga Skowron. Red. 3*. (2010-11): 15-21. Print.

Надійшла до редакції 7 вересня 2016 року.

UKRAINIAN STUDIES IN WROCLAW – 15 YEARS

Przemysław Józwikiewicz

Ukrainian Studies Department, Institute of Slavic Studies, University of Wrocław, Poland

Abstract

Background: Inspired by the jubilee of the Ukrainian Studies Department, one of the units of the Institute of Slavic Studies at the University of Wrocław, the author of the article presents activities and academic achievements of its faculty members. The article has not only a cognitive character, but is also aimed at establishing scientific cooperation with other Ukrainian Studies centers in Poland and abroad.

Purpose: The aim of the article is to present Ukrainian Studies at the University of Wrocław – including its origins, research interests and scientific achievements of its members, as well as a short description of the individual cooperation with other research centers.

Results: Ukrainian Studies Department at the Institute of Slavic Studies was officially founded in 2000/2001. However, eminent scientists – such as Marian Jakóbiec, Leszek Ossowski, Zbigniew Baranski, Franciszek Sielicki – who had founded Slavic Studies in Wrocław laid the foundation for its establishment. Because their accomplishments have already been discussed in several other sources, the author of this article focused on discussing research interests and scientific achievements of the faculty members of the Ukrainian Studies Department starting from its beginnings until the present day. In addition to presenting monographs and “milestone” publications of individual researchers from the two fields of philology: literature (Agnieszka Matusiak, Sylwia Wójtowicz Anna Ursulenko, Jadwiga Skowron, Mateusz Świetlicki) and linguistics (Diana Wieczorek, Oleh Beley, Przemysław Józwikiewicz, Julia Rysicz-Szafranec, Olga Barabasz-Rewak), the author describes the Department's i cooperation with other universities, including the practice of hiring native speakers as teachers of not only the Ukrainian language, but also other philological subjects.

Discussion: Describing the Ukrainian Studies Department, a unit at the Institute of Slavic Studies at the University of Wrocław, was to familiarize the reader, especially the Ukrainian recipients, with the past and present activities of one of the most dynamic Ukrainian Studies Departments in Poland. Discussion of the scientific activity of its members is an “invitation” to collaborate for Ukrainian Studies scholars from other academic centers in Poland and abroad.

Keywords: Institute of Slavic Studies at the University of Wrocław, Ukrainian Studies, Literary Studies, Linguistics, International Cooperation

Vitae

Przemysław Józwickiewicz is an Associate Professor (*a post-doctoral degree* in linguistics) at the Ukrainian Studies Department (Institute of Slavic Studies at the University of Wrocław). His research interests include: Ukrainian grammar, linguistics, translation, terminology science, terminology, and teaching of the Ukrainian language.

Correspondence: przemyslaw.jozwickiewicz@uwr.edu.pl